

Villreinnemnda for Rondane og Sølknkletten

PROTOKOLL FRA MØTE 1/2021 - Arbeidsutvalget – Mailbehandling (sak 1 og 2 og Teamsmøte 25.01. (sak 3 og 4)

Deltakere: Jørund Båtstad (alle saker), Solvår Brustad Lilleeng (alle saker), Thomas Eriksen (sak 2022/1), Laila Bårdsløkken (sak 2022/2), Anne K. Tina Lyslo (sak 2022/3 og 2022/4)

SAK:	
2022/01	RINGSAKER – SØKNAD OM UTSLIPP
2022/02	RINGEBU – VEGFRAMFØRING TIL HYTTE
2022/03	NORD-FRON –SIKTESKIVE OG KIKKERT, SUKKERTOPPEN
2022/04	NORD-FRON – UTVIDELSE AV HYTTE

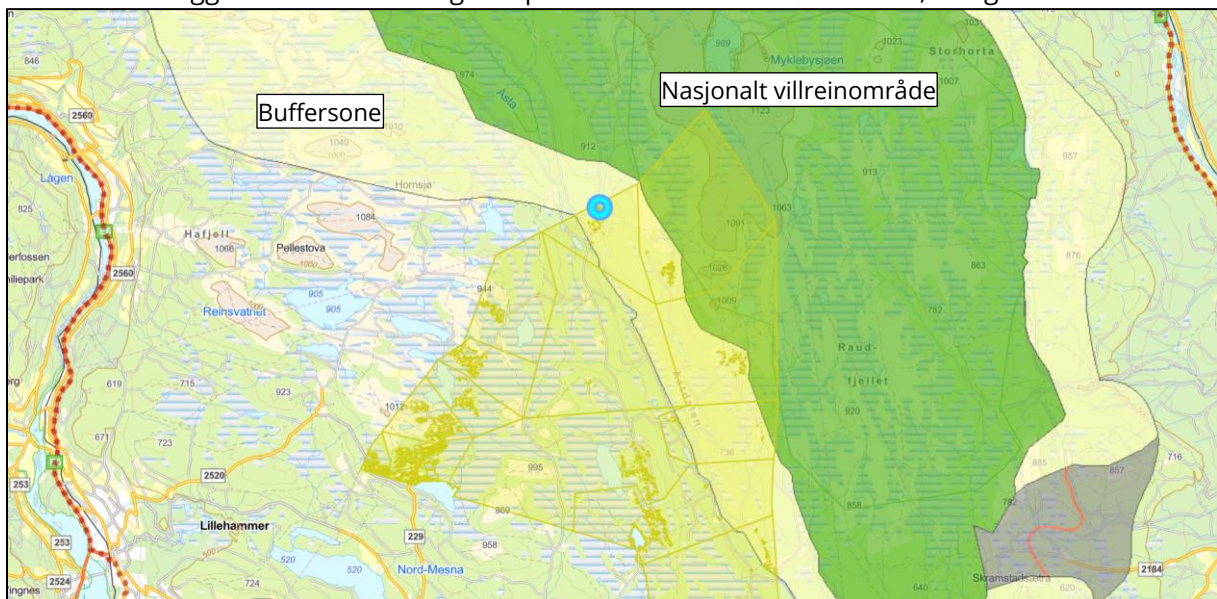
2022/01 RINGSAKER – SØKNAD OM UTSLIPP

SAKSOPPLYSNINGER

Ringsaker kommune har mottatt søknad om dispensasjon fra lokal forurensingsforskrift om bruk av tett tank.

Kommunen er skeptisk til å innvilge dispensasjon ut fra presedenshensyn. Det er ikke vinterbrøytet veg i området, og lekkasjer vil kunne medføre forurensing i et sårbart område.

Eiendommen ligger i buffersona i regionalplanen for Rondane-Sølknkletten, se figur 1.

Figur 1. Plassering av eiendommen er markert med turkis ring

Behandling i nemnda av tilsvarende saker

Villreinnemnda behandlet en tilsvarende sak fra Ringsaker i sak 2020 (2020/52). Nemndas enstemmeige vedtak i denne saken var som følger:

Standardheving på hytter og vinterbrøyting gjør at hytter brukes mer, særlig vinterstid. Økt bruk av hyttene fører sannsynligvis også til økt ferdsel inn i villreinens leveområder. Ut fra villreinhensyn er det derfor ikke ønskelig med oppgradering av lav-standard hytter til høy-standard, særlig for de hyttene som ligger i eller nær nasjonalt villreinområde.

Det er svært positivt at kommunen har vurdert avløpsløsninger for Ringsakerfjellet under ett i kommunedelplanen for området. Det skal derfor tungtveiende grunner til for å avvike denne. Fordelene med å gi dispensasjon i denne saken vurderes ikke å være større enn ulempene. Dette gjelder særlig når det, slik kommunen påpeker, finnes alternative toalettløsninger.

VURDERING

Situasjonen er ikke endret fra 2020. Vurdering og forslag til vedtak blir derfor som tidligere:

Undersøkelser viser at standardheving (vann, kloakk og strøm) på hyttene og vinterbrøyting av vei gjør at hyttene brukes mer, særlig vinterstid (Fritidsboliger i Oppland - bestand, utvikling og bruk, Tor Arnesen – Birgitta Ericsson, Østlandsforskning Rapport 14/2009). Økt bruk av hyttene fører sannsynligvis også til økt ferdsel inn i villreinens leveområder. Ut fra villreinhensyn er det derfor ikke ønskelig med oppgradering av lav-standard hytter til høy-standard, særlig for de hyttene som ligger i eller nær nasjonalt villreinområde.

En tillatelse til omsøkt løsning vil ha presedensvirkning for hele regionalplanområdet. Dette gjelder særlig fordi kommunen i kommunedelplanen for Ringsakerfjellet har vurdert hvilke områder det kan åpnes opp for tett tank som en varig løsning (Elgåsen, Kuåsen og Aksjøen).

Fordelene med å gi dispensasjon vurderes derfor ikke til å være større enn ulempene. Dette gjelder særlig når det, slik kommunen påpeker, finnes alternative toalettløsninger.

I forhold til tidligere forslag til vedtak foreslås det nå at vedtaket blir en prinsipputtalelse fra nemnda, jfr. siste avsnitt i forslaget til vedtak.

FORSLAG TIL VEDTAK

Standardheving på hytter og vinterbrøyting gjør at hytter brukes mer, særlig vinterstid. Økt bruk av hyttene fører sannsynligvis også til økt ferdsel inn i villreinens leveområder. Ut fra villreinhensyn er det derfor ikke ønskelig med oppgradering av lav-standard hytter til høy-standard, særlig for de hyttene som ligger i eller nær nasjonalt villreinområde.

Det er svært positivt at kommunen har vurdert avløpsløsninger for Ringsakerfjellet under ett i kommunedelplanen for området. Det skal derfor tungtveiende grunner til for å avvike denne. Fordelene med å gi dispensasjon i denne saken vurderes ikke å være større enn ulempene.

Vedtaket i nemnda er å betrakte som en prinsipputtalelse fra Villreinnemnda i slike saker. Kommunen kan ut fra dette vurdere om det er nødvendig å sende tilsvarende framtidige søknader til nemnda på høring til villreinnemnda.

STYRETS BEHANDLING

Det ble presisert at det var viktig at nemnda uttalte seg i slike saker. Hensikten bak forslaget til vedtak var ikke at nemnda ikke skulle uttale seg om slike saker, men at uttalen i denne saken blir brukt som høringsinnspill fra Villreinnemnda også i kommende saker av tilsvarende saker.

For å klargjøre dette bedre, ble det foreslått en alternativ formulering for siste del av vedtaket:

Vedtaket i nemnda er å betrakte som en prinsipputtalelse fra Villreinnemnda i slike saker. Vi ber om at kommunen i framtidige, tilsvarende saker benytter denne uttalen som høringsinnspill fra Villreinnemnda.

Vedtaket med denne formuleringen ble så vedtatt.

VEDTAK

Standardheving på hytter og vinterbrøyting gjør at hytter brukes mer, særlig vinterstid. Økt bruk av hyttene fører sannsynligvis også til økt ferdsel inn i villreinens leveområder. Ut fra villreinhensyn er det derfor ikke ønskelig med oppgradering av lav-standard hytter til høy-standard, særlig for de hyttene som ligger i eller nær nasjonalt villreinområde.

Det er svært positivt at kommunen har vurdert avløpsløsninger for Ringsakerfjellet under ett i kommunedelplanen for området. Det skal derfor tungtveiende grunner til for å avvike denne. Fordelene med å gi dispensasjon i denne saken vurderes ikke å være større enn ulempene.

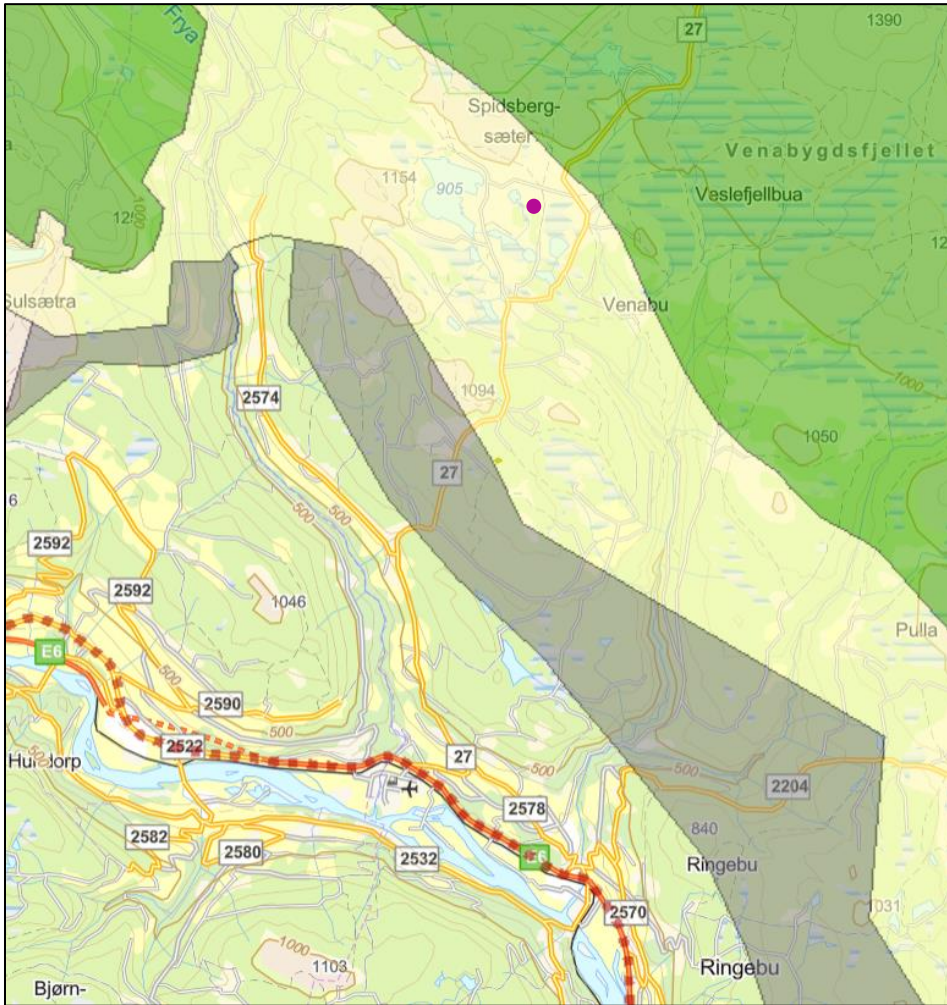
Vedtaket i nemnda er å betrakte som en prinsipputtalelse fra Villreinnemnda i slike saker. Vi ber om at kommunen i framtidige, tilsvarende saker benytter denne uttalen som høringsinnspill fra Villreinnemnda.

2022/02 RINGEBU – VEGFRAMFØRING TIL HYTTE

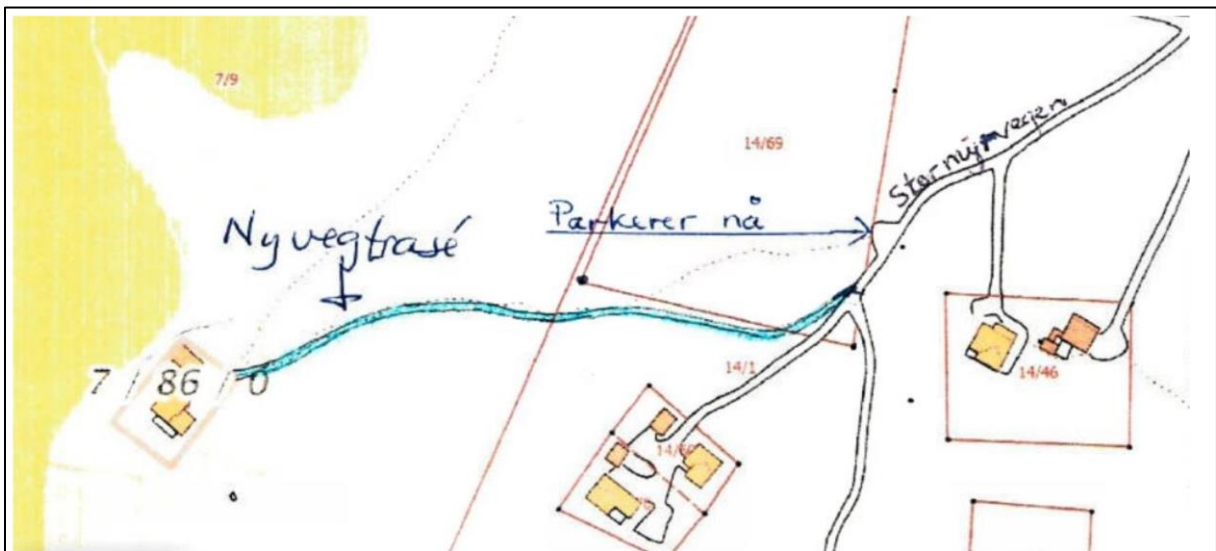
SAKSOPPLYSNINGER

Ringebu kommune har mottatt søknad om forlenging av veg til en hytteeiendom. Den omsøkte vegen ønskes lagt på flatt terreng, med minst mulig inngrep i terrenget. Vegen blir ca. 150 meter lang (figur 3).

Nabo til eiendommen har protestert på tiltaket, bl.a. fordi vegen vil krysse skiløypa som går mellom Spidsbergseter/Lunde. Kommunen viser i sin saksinnstilling til at søker har presisert at vegen kun vil bli brukt som sommerveg, slik at dette ikke er noe problem.

Figur 2. Lilla prikk viser plassering av eiendommen.

Figur 3. Ny vegstrøse (hentet fra søknaden)

Forholdet til Regional plan for Rondane-Sølnkletten

Eiendommen som ønskes utvidet ligger i Sone 2, buffersona (se figur 2)

Behandling i nemnda av tilsvarende saker

Nemnda har nylig behandlet to tilsvarende saker fra Ringebu, om vegframføring til hytter. (2021/50 og 2021/53). Nemnda hadde ikke merknader til at dispensasjon ble gitt i disse tilfellene, ut fra at de aktuelle vegforlengingene var korte, at eiendommene lå i et område som allerede er tett utbygd av hytter og veger, og at eiendommene lå langt fram på Venabygdsfjellet.

I denne saken ligger eiendommen i buffersona, i luftlinje ca. 1,1 km fra nasjonalt villreinområde.

VURDERING

Prinsipielt bør det føres en restriktiv dispensasjonspraksis for vegframføring til eksisterende hytter, siden vegutløsning normalt medfører økt bruk av hyttene og dermed økt ferdsel inn i villreinens leveområder. I buffersona og nasjonalt villreinområde bør slik vegframføring behandles samla i en kommuneplanprosess.

Den aktuelle vegforlengingen er kort, og kommer i et område som allerede er relativt tett utbygd av hytter og veger. Med den avstand som er fra eksisterende veg vil også økningen i bruk av hytta *sommerstid* sannsynligvis bli liten, sammenlignet med en situasjon uten veg.

At nåværende eier kun ønsker å benytte vegen sommerstid kan imidlertid bare tillegges begrenset vekt. Både endringer i nåværende eiers livssituasjon, generasjonsskifte og salg, vil kunne utløse vinterbrøyting. Dersom skiløypene brytes av for mange brøyta veger, vil dette kunne medføre at skigåingen forskyves til andre områder, potensielt nærmere villreinens leveområder. Dersom kommunen mener at veien ikke skal brøytes, må det dette derfor settes som vilkår for dispensasjonen.

FORSLAG TIL VEDTAK

Primært vil villreinnemnda anbefale at vegframføring til hytter i buffersona og nasjonalt villreinområde behandles samlet i kommuneplansammenheng, og at denne konkrete saken avventer en slik samla vurdering.

Den aktuelle vegforlengingen er kort, og kommer i et område som allerede er utbygd med veger. Med den avstanden som er fra eksisterende veg og med eksisterende terrengforhold, vil økningen i bruken av hytta sommerstid med veg sannsynligvis bli liten, sammenlignet med dagens situasjon.

Dersom kommunen velger å innvilge dispensasjon i denne saken, er det viktig at den begrunnes slik at den ikke skaper presedens for vegframføring til hytter i buffersona generelt. Det må også settes vilkår om at vegen ikke skal brøytes.

STYRETS BEHANDLING

Ingen merknader.

VEDTAK

Primært vil villreinnemnda anbefale at vegframføring til hytter i buffersona og nasjonalt villreinområde behandles samlet i kommuneplansammenheng, og at denne konkrete saken avventer en slik samla vurdering.

Den aktuelle vegforlengingen er kort, og kommer i et område som allerede er utbygd med veger. Med den avstanden som er fra eksisterende veg og med eksisterende terrengforhold, vil økningen i bruken av hytta sommerstid med veg sannsynligvis bli liten, sammenlignet med dagens situasjon.

Dersom kommunen velger å innvilge dispensasjon i denne saken, er det viktig at den begrunnes slik at den ikke skaper presedens for vegframføring til hytter i buffersona generelt. Det må også settes vilkår om at vegen ikke skal brøytes.

2022/03 NORD-FRON –SIKTESKIVE OG KIKKERT, SUKKERTOPPEN

SAKSOPPLYSNINGER

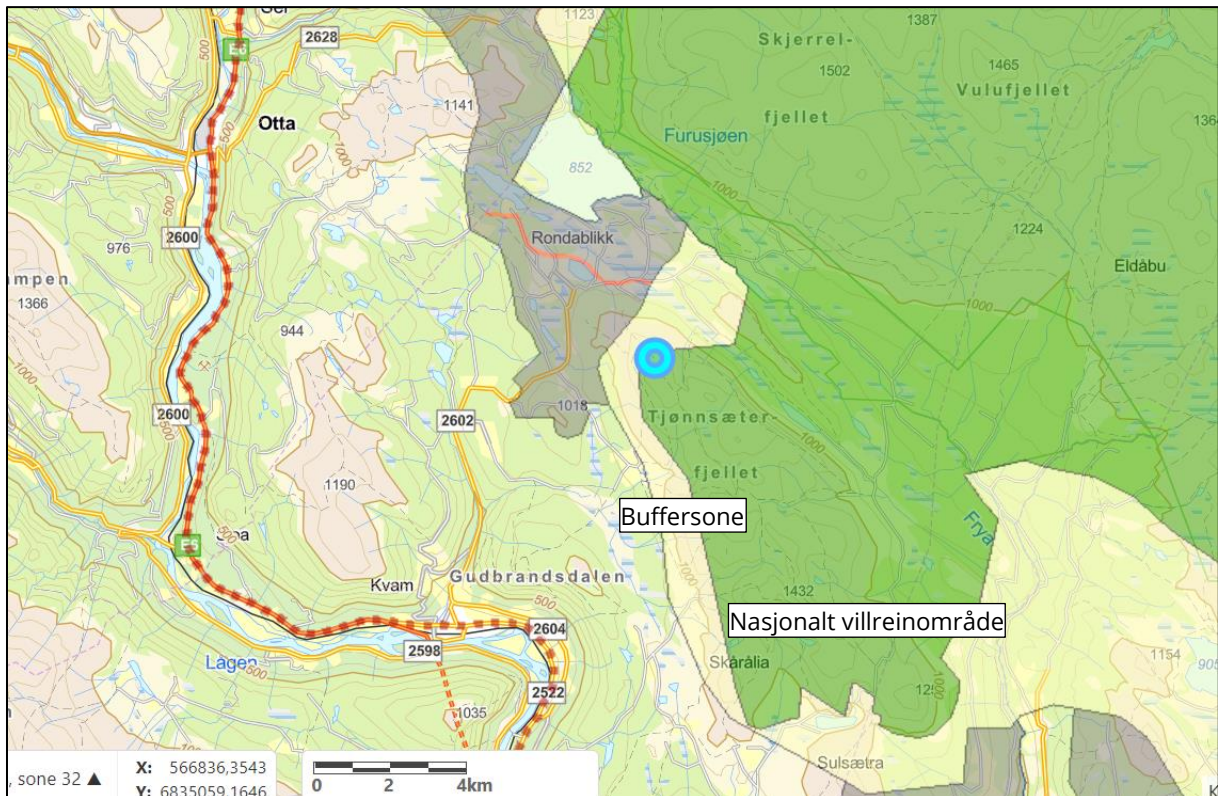
Nord-Fron kommune har mottatt søknad om å sette opp sikteskive og kikkert på Sukkertoppen på Kvamsfjellet.

Figur 1 Eksempel på sikteskive og kikkert, hentet fra høringsdokumentet

Forholdet til Regional plan for Rondane-Sølnkletten

Eiendommen ligger i nasjonalt villreinområde i regionalplanen for Rondane-Sølnkletten, se figur 2. I retningslinjene for nasjonalt villreinområde heter det bl.e. at «Ny utbygging eller andre tekniske inngrep som kan forringe nasjonalt villreinområde skal unngås».

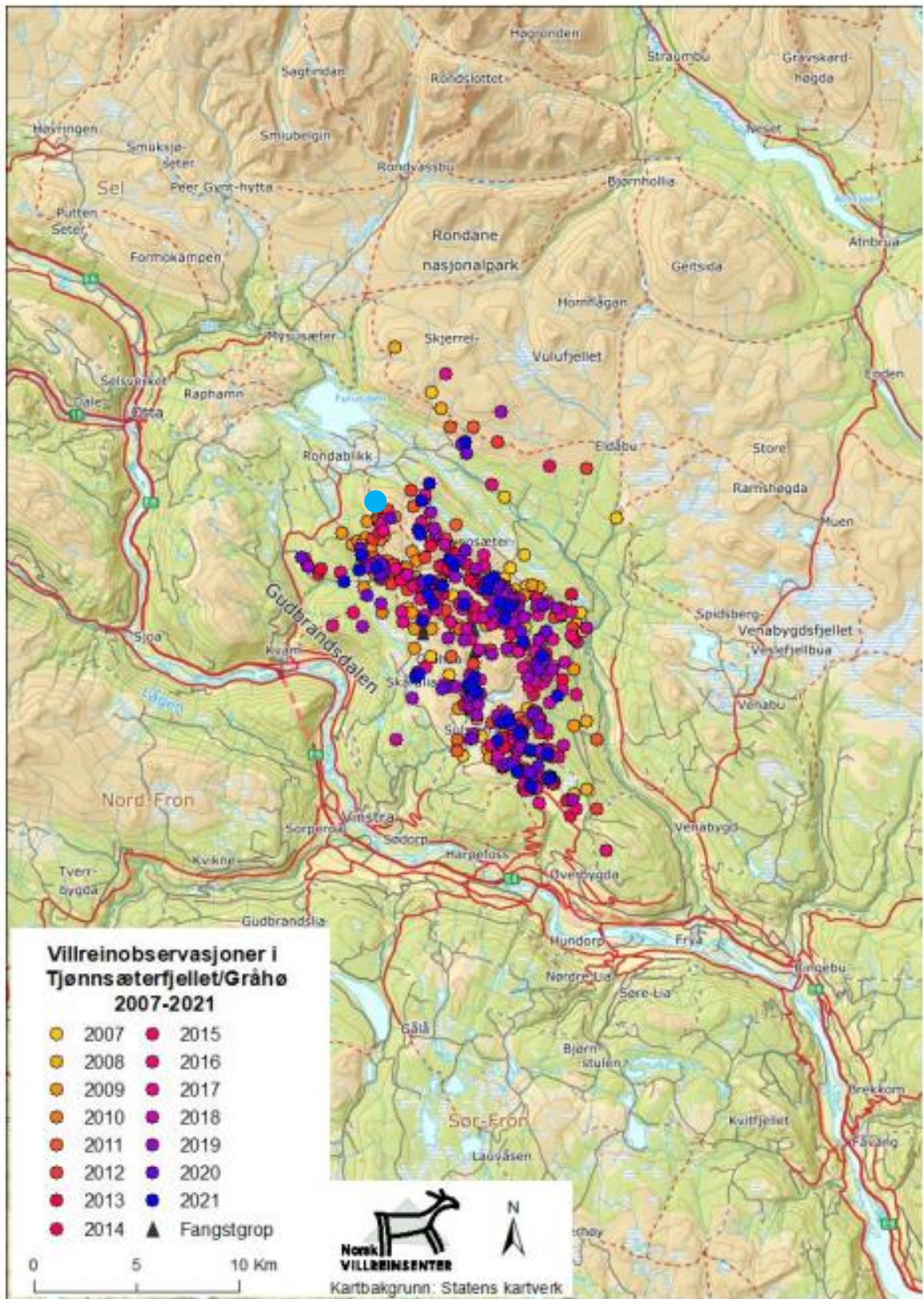

Figur 2. Planlagt plassering av sikteskive og kikkert er markert med turkis ring

Villreins arealbruk

Villreinen sin arealbruk i Tjønnsæterfjellet/Gråhø har vært registrert i et lokalt registreringsprosjekt siden 2007. Dette er et område som brukes i hovedsak av bukk i Vulufjell. Bukken trekker ut i området på våren og tilbake til Vulufjell på høsten.

Fra Årsrapporten for 2021 heter det bl.a. «Heile området blir i større eller mindre grad brukt av rein. Området lengst sør som Grønfjell, Krøkla og Kvarvet blir mykje brukt. Brattfonna - Sæterlysa og Gravdalen var områda i NordFron som vart mest brukt i 2021. Aukande ferdsle frå hyttene i området samt eit tett turstinett påverkar arealbruken».

Figur 3. Flokkobservasjoner av Villrein i Gråhø/Tjønnsøterfjellet 2007-2021. Plassering av sikteskive og kikkert er markert med turkis sirkel.

VURDERING

Sikteskive og kikkert er plassert i utkanten av nasjonalt villreinområde. Området er i hovedsak et bukkeområde, der sikteskive og kikkert er plassert i utkanten av observert områdebruk. Bukkene antas å være mindre sensitive for forstyrrelser enn fostringsflokker, men det lokale registreringsprosjektet påpeker imidlertid at økende ferdsel fra hytter påvirker villreinen sin arealbruk.

Sukkertoppen er imidlertid allerede et innarbeidet og mye brukt turmål både for hyttefolk og lokalbefolkningen. Spørsmålet er derfor hvordan utplassering av sikteskive og kikkert vil påvirke ferdselen både til Sukkertoppen og områdene inn mot Vulufjell. En mulighet er at tiltaket kan virke kanalisierende ved at det blir flere som besøker Sukkertoppen og færre som går inn i Vulufjell.

Pr. i dag er det lite forskningsbasert kunnskap om effekter av tilretteleggingstiltak for friluftslivet, og dermed uvisst om tiltaket vil ha noen kanalisierende effekt for områder inn mot Vulufjell og/eller om trafikken til Tjønnseterfjellet vil øke. For lokalbefolkning og hytteeiere som kjenner området godt, vil den kanalisierende effekten neppe være stor. For tilreisende turister som bruker reiselivsbedriftene på Kvamsfjellet, kan tiltaket ha en viss kanalisierende effekt, dersom reiselivsbedriftene aktivt informerer om dette turforslaget.

I utgangspunktet bør det som retningslinjene i regionalplanen sier, ikke tillates nye tiltak i nasjonalt villreinområde. Det omsøkte tiltaket er imidlertid begrensa i utstrekning og er plassert i yttergrensa av det nasjonale villreinområdet. Tiltaket vil bli liggende på et allerede etablert turmål med stor trafikk.

Dersom det skal gis tillatelse til tiltaket er det viktig at det plasseres slik at en unngår en silhuettvirkning av tiltaket som er godt synlig på avstand, da en slik silhuettvirkning kan skremme villreinen. Konkret plassering bør derfor skje etter en befaring der villrein faglig kompetanse er med, f.eks. lokalt fjellstyre. Det er også nødvendig at en evt. tillatelse utformes slik at den ikke medfører presedensvirkning,

FORSLAG TIL VEDTAK

Nye tiltak i nasjonalt villreinområde bør bare unntaksvis tillates. Det omsøkte tiltaket er imidlertid begrensa i utstrekning, det er plassert i yttergrensa av det nasjonale villreinområdet og i et område som brukes i hovedsak av bukk. Tiltaket vil bli liggende på et allerede etablert turmål med stor trafikk. Nemnda legger også vekt på at tiltaket vil støtte opp om lokale reiselivsbedrifter.

Dersom tillatelsen gis med vilkår av at konkret plassering skjer etter en befaring der villrein faglig kompetanse er med, f.eks. lokalt fjellstyre, og tillatelsen utformes slik at presedensvirkning unngås, vil ikke Villreinnemnda motsette seg at tillatelse gis.

Villreinnemnda ber om å få kommunens vedtak oversendt.

STYRETS BEHANDLING

Styret diskuterte ulike problemstillinger; Om sikteskiven og kikkerten ville øke ferdselen fra andre områder enn fra Furusjøside, om folk vil stoppe på Sukkertoppen eller fortsette lenger innover og i hvilken grad tiltakene vil være kanalisierende. Nemnda ser både ulemper og fordeler med tiltaket, men etter en samla vurdering fant nemnda at de ikke ville frarå tiltaket.

VEDTAK

Nye tiltak i nasjonalt villreinområde bør bare unntaksvis tillates. Det omsøkte tiltaket er imidlertid begrensa i utstrekning, det er plassert i yttergrensa av det nasjonale villreinområdet og i et område som brukes i hovedsak av bukk. Tiltaket vil bli liggende på et allerede etablert turmål med stor trafikk. Nemnda legger også vekt på at tiltaket vil støtte opp om lokale reiselivsbedrifter.

Dersom tillatelsen gis med vilkår av at konkret plassering skjer etter en befaringskompetanse er med, f.eks. lokalt fjellstyre, og tillatelsen utformes slik at presedensvirkning unngås, vil ikke Villreinnemnda motsette seg at tillatelse gis.

Villreinnemnda ber om å få kommunens vedtak oversendt.

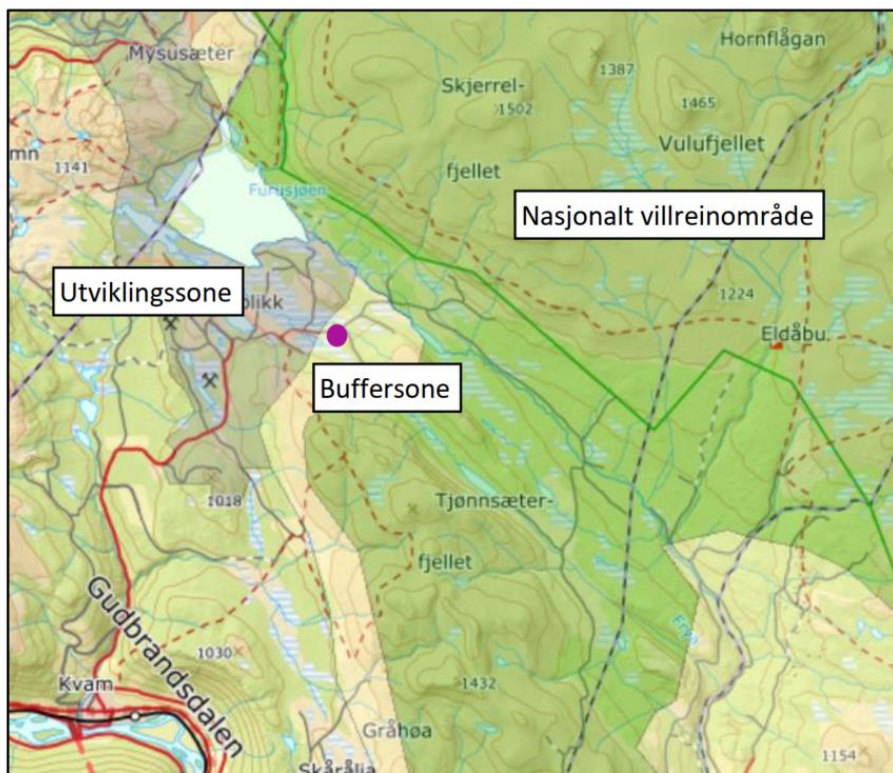
2022/04 NORD-FRON – UTVIDELSE AV HYTTE

SAKSOPPLYSNINGER

Villreinnemnda behandlet i sak 2020/46 en søknad om tilbygg (53 m² BRA) til eksisterende fritidsbolig i buffersona, slik at samla bruksareal for eiendommen etter utvidelser ble på 120 m². Villreinnemnda frarådte at dispensasjon ble innvilget, før kommunen hadde foretatt en samla og konkret vurdering av hva utvidelser av eksisterende fritidsboliger i buffersona i regionalplanen samla sett vil ha å si for villreinen. Dette i tråd med retningslinjene i regionalplanen.

Kommunen innvilget likevel dispensasjon. Saken ble påklagd av Statsforvalteren i Innlandet, Villreinnemnda og Innlandet fylkeskommune, men kommunen tok ikke klagen til følge. Endelig klagebehandling ble gjort av statsforvalter i Trøndelag, som tok klagen til følge, og avslo dispensasjon.

Tiltakshaver har nå sendt ny søknad om dispensasjon, med redusert areal. Det søkes om å rive et tilbygg på 6 m² og føre opp et tilbygg på 39 m², slik at samla totalareal blir på 100 m² BRA. Dagens hytte har 3 soverom med til sammen 9 sengeplasser/køyer. Et tilbygg er ikke planlagt å øke overnattingskapasiteten.

Figur 4. Lilla prikk viser plassering av eiendommen.

Kommunen går inn for å innvilge dispensasjon for den reviderte søknaden. Kommunen har fortsatt ikke foretatt noen samla og konkret vurdering av hva utvidelser av eksisterende fritidsboliger i buffersona i regionalplanen samla sett vil ha å si for villreinen. I saksinnstillingen vises det til at:

«Bakgrunnen for at det nå søkes om utbygging med en total ramme på 100 m² BRA er at Statsforvalteren i Innlandet (Fylkesmannen) i sin høringsmerknad 29.06.20 uttalte følgende: Ut i frå samanliknbare saker vil vi ikkje motsette oss dispensasjon dersom det totale bruksarealet reduserast til inntil 100 m², inntil ei områdevis vurdering er gjennomført».

Villreinnemnda har i tilsvarende saker i andre kommuner uttalt at nemnda kan akseptere utvidelser inntil 90 m² BRA, inntil en områdevis vurdering er gjennomført. Også Statsforvalteren la seg opprinnelig på dette arealet, men for å imøtekomme Ringebu kommune, ble arealet oppjustert til 100 m² BRA.

Det vises ellers til saksinnstillingen for sak 2020/46.

VURDERING

Det er beklagelig at kommunen ikke har gjennomført en samla vurdering av hva utvidelser av eksisterende fritidsboliger i buffersona i regionalplanen samla sett vil ha å si for villreinen, i tråd med retningslinjene i regionalplanen.

100 m² er større enn det nemnda tidligere har vurdert som akseptabelt før en slik utredning er ferdig. Det er viktig å likebehandle kommunene, og nemnda bør derfor opprettholde sin anbefaling om maks. 90 m², selv om Statsforvalteren aksepterer en noe større utbygging.

FORSLAG TIL VEDTAK

Villreinnemnda vil på ny anbefale kommunen å gjennomføre en samla vurdering av hva utvidelser av eksisterende fritidsboliger i buffersona i regionalplanen samla sett vil ha å si for villreinen, i tråd med retningslinjene i regionalplanen. Dette vil lette framtidig dispensasjonsbehandlingar.

Før en samla, områdevis vurdering er gjennomført, vil Villreinnemnda tilrå at det ikke tillates utvidelser eksisterende fritidshus i buffersona som medfører et større samla areal pr. eiendom enn 90 m² BRA.

STYRETS BEHANDLING

Nemnda beklaget at kommunen ikke har gjennomført en samla vurdering, slik regionalplanen legger opp til. Dette vil være avklarende og konfliktdepende, samt ressursbesparende i forhold til at en slipper seinere dispensasjonsbehandlingar.

Nemnda mener det er svært viktig å likebehandle kommunene i regionalplanområdet, og holder derfor fast på tilrådingen om maks. 90 m².

VEDTAK

Villreinnemnda vil på ny anbefale kommunen å gjennomføre en samla vurdering av hva utvidelser av eksisterende fritidsboliger i buffersona i regionalplanen samla sett vil ha å si for villreinen, i tråd med retningslinjene i regionalplanen. Dette vil lette framtidig dispensasjonsbehandlingar.

Før en samla, områdevis vurdering er gjennomført, vil Villreinnemnda tilrå at det ikke tillates utvidelser eksisterende fritidshus i buffersona som medfører et større samla areal pr. eiendom enn 90 m² BRA.